

Taittirīya-Āraṇyaka

Edited by Subramania Sarma, Chennai

Proofread Version of November 2005

Chapter 6

[[6-0-0]]

सं त्वा सिञ्चामि यजुषा प्रजामायुर्धनं च ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

[[6-1-1]]

परयुवांसं प्रवतो महीरनु बहुभ्यः पन्थामनपस्पशानम्।
वैवस्वतसं संगमनं जनानां यमसं राजानसं हविषा दुवस्यत।
इदं त्वा वस्त्रं प्रथमं न्वागन्नपतदूह यदिहाबिभः पुरा।
इष्टापूर्तमनुसंपश्य दक्षिणां यथा ते दत्तं बहुधा वि बन्धुषु।
इमौ युनज्मि ते वही असुनीथाय वोढवै।
याभ्यां यमस्य सादनसं सुकृतां चापि गच्छतात्।
पूषा त्वेश्च्यवयतु प्रविद्वाननष्टपशुर्भुवनस्य गोपाः।
स त्वैतेभ्यः परिददात्पितृभ्योऽग्निर्देवेभ्यस्सुविदत्रैभ्यः।
पूषेमा आशा अनुवेद सर्वास्सो अस्मासं अभयतमेन नेषत्।
स्वस्तिदा अघृणिस्सर्ववीरोऽप्रयुच्छन्पुर एतु प्रविद्वान् ॥ १ ॥

[[6-1-2]]

अयुर्विश्वायुः परिपासति त्वा पूषा त्वा पातु प्रपथे पुरस्तात्।
यत्रासते सुकृतो यत्र ते ययुस्तत्र त्वा देवस्सविता दधातु।
भुवनस्य पत इदसं हविः।
अग्नये रयिमते स्वाहा।
पुरुषस्य स्यावर्यपेदधानि मृज्महे।
यथा नो अत्र नापरः पुरा जरस आयति।

पुरुषस्य सयावरि वि तै प्राणमसिस्त्रसम्।
 शरीरेण महीमिहि स्वधयेहि पितृनुप प्रजयाऽस्मानिहावह।
 मैवं मास्ता प्रियेऽहं देवी सती पितृलोकं यदैषि।
 विश्ववारा नभसा संव्ययन्त्यन्त्युभौ नौ लोकौ परसाऽभ्याववृथस्व ॥ २ ॥

[[6-1-3]]

इयं नारी पतिलोकं वृणाना निपद्यत उप त्वा मर्त्यं प्रेतम्।
 विश्वं पुराणमनुपालयन्ती तस्यै प्रजां द्रविणं चेह धेहि।
 उदीर्ष्व नार्यभि जीवलोकमितासुमेतमुपशेष एहि।
 हस्तग्राभस्य दिधिषोस्त्वमेतत्पत्युर्जनित्वमभि संबभूव।
 सुवर्णं हस्तादाददाना मृतस्य श्रियै ब्रह्मणे तेजसे बलाय।
 अत्रैव त्वमिह वयस्सुशेवा विश्वास्स्पृधौ अभिमातीर्जयेम।
 धनुर्हस्तादाददाना मृतस्य श्रियै क्षत्रायौजसे बलाय।
 अत्रैव त्वमिह वयस्सुशेवा विश्वास्स्पृधौ अभिमातीर्जयेम।
 मणिं हस्तादाददाना मृतस्य श्रियै विशे पुष्ट्यै बलाय।
 अत्रैव त्वमिह वयस्सुशेवा विश्वास्स्पृधौ अभिमातीर्जयेम ॥ ३ ॥

[[6-1-4]]

इममग्ने चमसं मा विर्जीह्वरः प्रियो देवानामुत सोम्यानाम्।
 एष यश्चमसो देवपानस्तस्मिन्देवा अमृता मादयन्ताम्।
 अग्नेर्वर्म परि गोभिर्व्ययस्व संप्रोर्णुष्व मेदसा पीवसा च।
 नेत्वा धृष्णुर्हरसा जर्हषाणो दधद्विधक्ष्यन्पर्यङ्ख्यातै।
 मैनमग्ने विदहो माऽभिशाँचो माऽस्य त्वचं चिक्षिपो मा शरीरम्।
 यदा शृतं करवो जातवेदोऽथैमेनं प्रहिणुतात्पितृभ्यः।
 शृतं यदाऽकरसि जातवेदोऽथैमेनं परिदत्तात्पितृभ्यः।
 यदा गच्छात्यसुनीतिमेतामथा देवानां वशनीर्भवाति।
 सूर्यं ते चक्षुर्गच्छतु वातमात्मा द्यां च गच्छ पृथिवीं च धर्मणा।
 अपो वां गच्छ यदि तत्र ते हितमोषधीषु प्रतितिष्ठा शरीरैः।
 अजोऽभागस्तपसा तं तपस्व तं तै शोचिस्तपतु तं तै अर्चिः।
 यास्ते शिवास्तनुवो जातवेदस्ताभिर्वहेमस्सुकृतां यत्र लोकाः।

अयं वै त्वमस्मादधि त्वमेतदयं वै तदस्य योनिरसि।
वैश्वानरः पुत्रः पित्रे लोककृज्जातवेदो वहैमं सुकृतां यत्र लोकाः ॥ ४ ॥
विद्वानभ्याववृथस्वाभिमातीर्जयेम शरीरैश्चत्वारि च ॥ १ ॥

[[6-2-1]]

य एतस्य पथो गोप्तारस्तेभ्यस्स्वाहा य एतस्य पथो रक्षितारस्तेभ्यस्स्वाहा य एतस्य
पथोऽभिरक्षितारस्तेभ्यस्स्वाहाऽऽख्यात्रे स्वाहाऽपाख्यात्रे स्वाहाऽभिलालपते स्वाहाऽपलालपते
स्वाहाऽग्नये कर्मकृते स्वाहा यमत्र नाधीमस्तस्मै स्वाहा।
यस्त इध्मं जभरथिसष्विदानो मूर्धानं वा ततपते त्वाया।
दिवो विश्वस्माथसीमघायत उरुष्यः।
अस्मात्त्वमधि जातोऽसि त्वदयं जायतां पुनः।
अग्नये वैश्वानराय सुवर्गाय लोकाय स्वाहा ॥ ५ ॥
य एतस्य त्वत्पञ्च ॥ २ ॥

[[6-3-1]]

प्र केतुना बृहता भात्यग्निराविर्विश्वानि वृषभो रौरवीति।
दिवश्चिदन्तादुप मामुदानडपामुपस्थे महिषो ववर्ध।
इदं त एकं पर ऊ त एकं तृतीयेन ज्योतिषा संविशस्व।
संवेशनस्तनुवै चारुरेधि प्रियो देवानां परमे सधस्थे।
नाके सुपर्णमुप यत्पतन्तं हृदा वेनन्तो अभ्यचक्षत त्वा।
हिरण्यपक्षं वरुणस्य दूतं यमस्य योनौ शकुनं भुरण्युम्।
अतिद्रव सारमेयौ श्वानौ चतुरक्षौ शबलौ साधुना पथा।
अथा पितृन्त्सुविदत्रां अपीहि यमेन ये सधमादं मदन्ति।
यौ ते श्वानौ यम रक्षितारौ चतुरक्षौ पथिरक्षी नृचक्षसा।
ताभ्यां राजन्परिदेह्येनः स्वस्ति चास्मा अनमीवं च धेहि ॥ ६ ॥

[[6-3-2]]

उरुणसावसुतृपावुलुम्बलौ यमस्य दूतौ चरतोऽवशां अनु।
तावस्मभ्यं दृशये सूर्याय पुनर्दत्तावसुमद्येह भद्रम्।
सोम एकेभ्यः पवते घृतमेक उपासते।
येभ्यो मधु प्रधावति तांश्चिदेवापि गच्छतात्।

ये युध्यन्ते प्रधनेषु शूरासो ये तनुत्यजः ।
 ये वा सहस्रदक्षिणास्ताश्चिदेवापि गच्छतात् ।
 तपसा ये अनाधृष्यास्तपसा ये सुवर्गताः ।
 तपो ये चक्रिरे महत्ताश्चिदेवापि गच्छतात् ।
 अश्मन्वती रेवतीस्सश्चरभध्वमुत्तिष्ठत प्रतरता सखायः ।
 अत्रा जहाम ये असन्नशैवाशिशवान्वयमभि वाजानुत्तरेम ॥ ७ ॥

[[6-3-3]]

यद्वै देवस्य सवितुः प्रवित्रश्च सहस्रधारं विततमन्तरिक्षे ।
 येनापुनादिन्द्रमनार्तमात्यै तेनाहं माश्चसर्वतनुं पुनामि ।
 या राष्ट्रात्पन्नादपयन्ति शाखा अभिमृता नृपतिमिच्छमानाः ।
 धातुस्तास्सर्वाः पर्वनेन पूताः प्रजयाऽस्मान्नय्या वर्चसा सश्चसृजाथ ।
 उद्वयं तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम् ।
 देवं देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम् ।
 धाता पुनातु सविता पुनातु ।
 अग्नेस्तेजसा सूर्यस्य वर्चसा ॥ ८ ॥
 धेह्युत्तरेमाष्टौ च ॥ ३ ॥

[[6-4-1]]

यं ते अग्निममन्थाम वृषभायैव पक्तवे ।
 इमं तश्च शमयामसि क्षीरेण चोदकेन च ।
 यं त्वमग्ने समदहस्त्वमु निर्वापया पुनः ।
 क्याम्बूरत्र जायतां पाकदूर्वाव्यलकशा ।
 शीतिके शीतिकावति ह्रादुके ह्रादुकावति ।
 मण्डूक्या सुसङ्गमयेमश्च स्वग्निश्च शमय ।
 शं ते धन्वन्या आपश्शामु ते सन्त्वनूक्याः ।
 शं ते समुद्रिया आपश्शामु ते सन्तु वर्ष्याः ।
 शं ते स्रवन्तीस्तनुवे शामु ते सन्तु कूप्याः ।
 शं ते नीहारो वर्षतु शामु पृष्ठाऽवशीयताम् ॥ ९ ॥

[[6-4-2]]

अवसृज पनरग्ने पितृभ्यो यस्त आहुतश्चरति स्वधाभिः।
 आयुर्वसान उपयातु शेषं संगच्छतां तनुवां जातवेदः।
 संगच्छस्व पितृभिस्सङ् स्वधाभिस्समिष्टापूर्तेन परमे व्योमन्।
 यत्र भूम्यै वृणसे तत्र गच्छ तत्र त्वा देवस्सविता दधातु।
 यत्ते कृषणशकुन आतुतोद पिपीलस्सर्प उत वा श्वापदः।
 अग्निष्टद्विश्वादनृणं कृणोतु सोमश्च यो ब्राह्मणमाविवेश।
 उत्तिष्ठातस्तनुवङ् सम्भरस्व मेह गात्रमवहा मा शरीरम्।
 यत्र भूम्यै वृणसे तत्र गच्छ तत्र त्वा देवस्सविता दधातु।
 इदं त एकं पर ऊ त एकं तृतीयेन ज्योतिषा संविशस्व।
 संवेशनस्तनुवै चारुरेधि प्रियो देवानां परमे सधस्थै।
 उत्तिष्ठ प्रेहि प्रद्रवौकः कृणुष्व परमे व्योमन्।
 यमेन त्वं यम्यां संविदानोत्तमं नाकमधिरोहेमम्।
 अश्मन्वती रेवतीर्यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रं या राष्ट्रात्पन्नादुद्वयं तमसस्परिं धाता पुनातु।
 अस्मात्त्वमधिजातोऽस्ययं त्वदधिजायताम्।
 अग्नये वैश्वानराय सुवर्गाय लोकाय स्वाहा ॥ १० ॥
 अवशीयतां सधस्थे पञ्च च ॥ ४ ॥

[[6-5-1]]

आयातु देवस्सुमनाभिरूतिभिर्यमो ह वेह प्रयताभिरक्ता।
 आसीदतां सुप्रयते ह बर्हिष्यूजाय जात्यै मम शत्रुहृत्यै।
 यमे इव यतमाने यदैतं प्र वां भरन्मानुषा देवयन्तः।
 आसीदतङ् स्वमु लोकं विदाने स्वासस्थे भवतमिन्दवे नः।
 यमाय सोमं सुनुत यमाय जुहुता हविः।
 यमं ह यज्ञो गच्छत्यग्निदूतो अरंकृतः।
 यमाय घृतवद्धविर्जुहोत प्र च तिष्ठत।
 स नो देवेष्वायमदीर्घमायुः प्रजीवसे।
 यमाय मधुमत्तमं राज्ञे हव्यं जुहोतन।
 इदं नम ऋषिभ्यः पूर्वजेभ्यः पूर्वैभ्यः पथिकृद्भ्यः ॥ ११ ॥

[[6-5-2]]

योऽस्य कौष्ठ्य जगतः पार्थिवस्यैक इद्वशी।
 यमं भङ्गश्रवो गाय यो राजाऽनपरोध्यः।
 यमं गाय भङ्गश्रवो यो राजाऽनपरोध्यः।
 येनापो नद्यो धन्वानि येन द्यौः पृथिवी दृढा।
 हिरण्यकक्ष्यान्धसुधुरान् हिरण्याक्षानयश्शफान्।
 अश्वाननश्यतो दानं यमो राजाऽभितिष्ठति।
 यमो दाधार पृथिवीं यमो विश्वमिदं जगत।
 यमाय सर्वमित्रस्थे यत्प्राणद्वायुरक्षितम्।
 यथा पञ्च यथा षड्यथा पञ्चदशैः।
 यमं यो विद्यात्स ब्रूयाद्यथैक ऋषिर्विजानते ॥ १२ ॥

[[6-5-3]]

त्रिकद्रुकेभिः पतति षडुर्वीरेकमिद्वहत्।
 गायत्री त्रिष्टुप्छन्दांसि सर्वा ता यम आहिता।
 अहरहर्नयमानो गामश्वं पुरुषं जगत।
 वैवस्वतो न तृप्यति पञ्चभिर्मानवैर्यमः।
 वैवस्वते विविच्यन्ते यमे राजनि ते जनाः।
 ये चेह सत्येनेच्छन्ते य उ चानृतवादिनः।
 ते राजन्निह विविच्यन्तेऽथा यन्ति त्वामुप।
 देवाश्च ये नमस्यन्ति ब्राह्मणाश्चापचित्यति।
 यस्मिन्वृक्षे सुपलाशे देवैस्संपिबते यमः।
 अत्रा नो विश्वपतिः पिता पुराणा अनुवेनति ॥ १३ ॥
 पथिकृद्भ्यो विजानतेऽनुवेनति ॥ ५ ॥

[[6-6-1]]

वैश्वानरे हविरिदं जुहोमि साहस्रमुत्संशतधारमेतम्।
 तस्मिन्नेष पितरं पितामहं प्रपितामहं बिभरत्पिन्वमाने।
 द्रप्सश्चस्कन्द पृथिवीमनु द्यामिमं च योनिमनु यश्च पूर्वः।
 तृतीयं योनिमनु संचरन्तं द्रप्सं जुहोम्यनु सप्त होत्राः।
 इमं समुद्रंशतधारमुत्सं व्यच्यमानं भुवनस्य मध्यै।

घृतं दुहानामदितिं जनायाग्ने मा हिंसीः परमे व्योमन् ।
 अपेत वीत वि च सर्पतातो येऽत्र स्थ पुराणा ये च नूतनाः ।
 अहोभिरद्भिरक्तुभिर्व्यक्तं यमो ददात्ववसानमस्मै ।
 सवितैतानि शरीराणि पृथिव्यै मातुरुपस्थ आदधे ।
 तेभिर्युज्यन्तामघ्नियाः ॥ १४ ॥

[[6-6-2]]

शुनं वाहाश्शुनं नाराश्शुनं कृषतु लाङ्गलम् ।
 शुनं वरत्रा बध्यन्तां शुनमष्टामुदिङ्गय शुनासीरा शुनमस्मासु धत्तम् ।
 शुनासीराविमां वाचं यद्विचक्रथुः पयः ।
 तेनेमामुपसिञ्चतम् ।
 सीते वन्दामहे त्वाऽर्वाची सुभगे भव ।
 यथा नस्सुभगा संसि यथा नस्सुफला संसि ।
 सवितैतानि शरीराणि पृथिव्यै मातुरुपस्थ आदधे ।
 तेभिरदिते शम्भव ।
 विमुच्यध्वमघ्निया देवयाना अतारिष्म तमसस्पारमस्य ।
 ज्योतिरापाम सुवरगन्म ॥ १५ ॥

[[6-6-3]]

प्र वाता वान्ति पतयन्ति विद्युत् उदोषधीर्जिहते पिन्वते सुवः ।
 इरा विश्वस्मै भुवनाय जायते यत्पर्जन्यः पृथिवीं रेतसाऽवति ।
 यथा यमाय हार्म्यमवपन्पञ्च मानवाः ।
 एवं वपामि हार्म्यं यथाऽसाम जीवलोके भूरयः ।
 चितस्स्थ परिचित ऊर्ध्वचितश्श्रयध्वं पितरौ देवता ।
 प्रजापतिर्वस्सादयतु तया देवतया ।
 आप्यायस्व सं तै ॥ १६ ॥
 अघ्निया अंगन्म सप्त च ॥ ६ ॥

[[6-7-1]]

उत्तै तन्नोमि पृथिवीं त्वपरीमं लोकं निदधन्मो अहंरिषम् ।
 एतां स्थूणां पितरौ धारयन्तु तेऽत्रा यमस्सादनात्ते मिनोतु ।

उपसर्प मातरं भूमिमेतामुरुव्यचसं पृथिवीं सुशेवाम्।
 ऊर्णम्रदा युवतिर्दक्षिणावत्येषा त्वा पातु निर्ऋत्या उपस्थै।
 उच्छ्वस्व पृथिवि मा विबाधिथास्सूपायनाऽस्मै भव सूपवञ्चना।
 माता पुत्रं यथा सिचाऽभ्येनं भूमि वृणु।
 उच्छ्वमाना पृथिवी हि तिष्ठसि सहस्रं मित उप हि श्रयन्ताम्।
 ते गृहासो मधुश्रुतो विश्वाहाऽस्मै शरणास्सन्त्वत्र।
 एणीर्धाना हरिणीरर्जुनीस्सन्तु धेनवः।
 तिलवथसा ऊर्जमस्मै दुहाना विश्वाहा सन्त्वनपस्फुरन्तीः ॥ १७ ॥

[[6-7-2]]

एषा ते यमसादने स्वधा निधीयते गृहे।
 अक्षितिर्नाम ते असौ।
 इदं पितृभ्यः प्रभरेम बर्हिर्देवेभ्यो जीवन्त उत्तरं भरेम।
 तत्त्वमारोहासो मेध्यो भवं यमेन त्वं यम्या संविदानः।
 मा त्वा वृक्षौ संबाधिष्ठां मा माता पृथिवि त्वम्।
 पितृन् ह्यत्र गच्छास्येधासं यमराज्यै।
 मा त्वा वृक्षौ संबाधेथां मा माता पृथिवी मही।
 वैवस्वतः हि गच्छासि यमराज्ये विराजसि।
 नळं प्लवमारोहैतं नळेन पथोऽन्विहि।
 स त्वं नळप्लवो भूत्वा संतर प्रतरोत्तर ॥ १८ ॥

[[6-7-3]]

सवितैतानि शरीराणि पृथिव्यै मातुरुपस्थ आदधे।
 तेभ्यः पृथिवि शम्भव।
 षड्भौता सूर्यं ते चक्षुर्गच्छतु वातमात्मा द्यां च गच्छ पृथिवीं च धर्मणा।
 अपो वां गच्छ यदि तत्र ते हितमोषधीषु प्रतितिष्ठा शरीरैः।
 परं मृत्यो अनुपरेहि पन्थां यस्ते स्व इतरो देवयानात्।
 चक्षुष्मते शृण्वते तै ब्रवीमि मा नः प्रजां रीरिषो मोत वीरान्।
 शं वातश्शः हि ते घृणिश्शमु ते सन्त्वोषधीः।
 कल्पन्तां मे दिशश्शग्माः।

पृथिव्यास्त्वा लोके सादयाम्यमुष्य शर्मांसि पितरो देवता।
 प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतया।
 अन्तरिक्षस्य त्वा दिवस्त्वा दिशां त्वा नाकस्य त्वा पृष्ठे ब्रध्नस्य त्वा विष्टपे सादयाम्यमुष्य शर्मांसि
 पितरो देवता।
 प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतया ॥ १९ ॥
 अनपस्फुरन्तीरुत्तर देवतया द्वे च ॥ ७ ॥

[[6-8-1]]

अपूपवान्घृतवाँश्चरुरेह सीदतूत्तभ्रुवन्पृथिवीं घामुतोपरि।
 योनिकृतः पथिकृतस्सपर्यत ये देवानाँ घृतभागा इह स्थ।
 एषा ते यमसादने स्वधा निधीयते गृहेऽसौ।
 दशाक्षरा ताँ रक्षस्व तां गोपायस्व तां ते परिददामि तस्याँ त्वा मा दभन्पितरो देवता।
 प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतया।
 अपूपवाँञ्छृतवाँन्क्षीरवान्दधिवाँन्मधुमाँश्चरुरेह सीदतूत्तभ्रुवन्पृथिवीं घामुतोपरि।
 योनिकृतः पथिकृतस्सपर्यत ये देवानाँ शृतभागाः क्षीरभागा दधिभागा मधुभागा इह स्थ।
 एषा ते यमसादने स्वधा निधीयते गृहेऽसौ।
 शताक्षरा सहस्राक्षराऽयुताक्षराऽच्युताक्षरा ताँ रक्षस्व तां गोपायस्व तां ते परिददामि तस्याँ
 त्वामादभन्पितरो देवता।
 प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतया ॥ २० ॥
 अपूपवानसौ दश ॥ ८ ॥

[[6-9-1]]

एतास्ते स्वधा अमृताः करोमि यास्ते धानाः परिकिराम्यत्र।
 तास्ते यमः पितृभिस्संविदानोऽत्र धेनूः कामदुघाः करोतु।
 त्वामर्जुनौषधीनां पयो ब्रह्माण इद्विदुः।
 तासाँ त्वा मध्यादाददे चरुभ्यो अपिधातवे।
 दूर्वाणाँ स्तम्बमाहरैतां प्रियतमां मम।
 इमां दिशं मनुष्याणां भूयिष्ठाऽनु विरोहतु।
 काशानाँ स्तम्बमाहर रक्षसामपहत्यै।
 य एतस्यै दिशः पराभवन्नघायवो यथा ते नाभवान्पुनः।

दर्भाणां॑ स्तम्बमाहर॑ पितृणामोषधीं॑ प्रियाम्।
अन्वस्यै॑ मूलं॑ जीवा॒दनु॑ काण्ड॒मथो॑ फलम्॑ ॥ २१ ॥

[[6-9-2]]

लोकं॑ पृण॒ ता अस्य॑ सूद॒दोहसः॑।

शं वात॑श्श॒ हिते॑ घृणि॒श्शमु॑ ते स॒न्त्वोषधीः॑।

कल्प॑न्तां ते दि॒शस्सर्वाः॑।

इदमे॑व मेतोऽप॒रामार्ति॑माराम॒ कांचन॑।

तथा॑ तद॒श्विभ्यां॑ कृतं मि॒त्रेण॑ वरु॒णेन च॑।

वर॑णो वा॒रयादि॑दं दे॒वो वन॑स्पतिः।

आत्यै॑ नि॒त्रैत्यै॑ द्वेषा॑च्च वन॒स्पतिः॑।

विधृ॑तिरसि॒ विधा॑रया॒स्मद्घा॑ द्वेषा॑सि॒ शमि॑ श॒मया॒स्मद्घा॑ द्वेषा॑सि॒ यव॑ य॒वया॒स्मद्घा॑ द्वेषा॑सि।

पृथि॑वीं गच्छा॒न्तरि॑क्षं गच्छ॒ दिवं॑ गच्छ॒ दिशो॑ गच्छ॒ सुवर्ग॑च्छ॒ सुवर्ग॑च्छ॒ दिशो॑ गच्छ॒ दिवं॑

गच्छा॒न्तरि॑क्षं गच्छ॒ पृथि॑वीं गच्छा॒पो वा॑ गच्छ॒ यदि॑ तत्र॒ ते हि॑तमोषधीषु॒ प्रति॑तिष्ठा॒ शरी॑रैः।

अश्म॑न्वती रेवती॒र्यद्वै॑ दे॒वस्य॑ सवि॒तुः प॒वित्रं॑ या रा॒ष्ट्रात्प॒न्नादु॒द्वयं॑ तम॒सस्प॑रि॒ धा॒ता पु॑नातु ॥ २२ ॥

फलं॑ पुनातु ॥ ९ ॥

[[6-10-1]]

आरो॑हताऽऽयु॒र्जर॑सं गृणा॒ना अनु॑पूर्वं यत॑माना॒ यति॑ष्ट।

इह॑ त्वष्टा॑ सु॒जनि॑मा सु॒रत्नो॑ दी॒र्घमा॑युः करतु जी॒वसे॑ वः।

यथाऽह॑न्यनु॒पूर्वं भव॑न्ति॒ यथ॑र्तव॒ ऋतु॑भिर्यन्ति॒ कृताः॑।

यथा॑ न पूर्व॑मप॒रो जहा॑त्ये॒वा धा॑तरा॒यूषि॑ कल्प॒यैषाम्॑।

न हि॑ ते अग्ने॑ तनु॒वै क्रूरं॑ च॒कार॒ मर्त्यैः॑।

क॒पिर्ब॑भस्ति॒ तेज॑नं पुन॒र्जरा॑यु गौरि॑व।

अप॑ न॒श्शोशु॑चद॒धम॑ग्ने॒ शुशु॑च्या र॒यिम्।

अप॑ न॒श्शोशु॑चद॒धं मृ॒त्यवे॑ स्वाहा॑।

अ॒न॒द्वाह॑म॒न्वार॑भामहे स्व॒स्तये॑।

स न॒ इन्द्र॑ इव दे॒वेभ्यो॑ वह्नि॒स्संपा॑रणो भव ॥ २३ ॥

[[6-10-2]]

इमे जी॒वा वि॑ मृ॒तैरा॑ववर्ति॒न्नभू॑द्द्रा दे॒वहृ॑तिं नो अ॒द्य।

प्राञ्चोऽगामा नृतये हसाय द्राघीय आयुः प्रतरां दधानाः।
 मृत्योः पदं योपयन्तो यदैम द्राघीय आयुः प्रतरां दधानाः।
 आप्यायमानाः प्रजया धनेन शुद्धाः पूता भवथ यज्ञियासः।
 इमं जीवेभ्यः परिधिं दधामि मा नोऽनु गादपरो अर्धमेतम्।
 शतं जीवन्तु शरदः पुरुचीस्तिरो मृत्युं दद्महे पर्वतेन।
 इमा नारीरविधवास्सुपत्नीराञ्जनेन सर्पिषा संमृशन्ताम्।
 अनश्रवो अनमीवास्सुशेवा आरोहन्तु जनयो योनिमग्रै।
 यदाञ्जनं त्रैककुदं जातं हिमवतस्परि।
 तेनामृतस्य मूलेनारातीर्जम्भयामसि।
 यथा त्वमुद्दिनथस्योषधे पृथिव्या अधि।
 एवमिम उद्दिन्दन्तु कीर्त्या यशसा ब्रह्मवर्चसेन।
 अजोऽस्यजास्मदघा द्वेषांसि यवोऽसि यवयास्मदघा द्वेषांसि ॥ २४ ॥
 भव जम्भयामसि त्रीणी च ॥ १० ॥

[[6-11-1]]

अप नशशोशुचदघमग्ने शुशुद्धा रयिम्।
 अप नशशोशुचदघम्।
 सुक्षेत्रिया सुगातुया वसूया च यजामहे।
 अप नशशोशुचदघम्।
 प्र यद्भिन्दिष्ठ एषां प्रास्माकासश्च सूरयः।
 अप नशशोशुचदघम्।
 प्र यदग्नेस्सहस्वतो विश्वतो यन्ति सूरयः।
 अप नशशोशुचदघम्।
 प्र यत्तै अग्ने सूरयो जायेमहि प्र तै वयम्।
 अप नशशोशुचदघम् ॥ २५ ॥

[[6-11-2]]

त्वं हि विश्वतोमुख विश्वतः परिभूरसि।
 अप नशशोशुचदघम्।
 द्विषो नो विश्वतो मुखाऽति नावेव पारय।

अप॑ न॒शशो॑शुच॒द॒घम्।
 स न॒स्सिन्धु॑मिव ना॒वयाऽति॑पर्षा स्व॒स्तये॑।
 अप॑ न॒शशो॑शुच॒द॒घम्।
 आपः॑ प्रव॒णादिव॑ य॒तीरपा॑स्मथस्य॒न्दता॑म॒घम्।
 अप॑ न॒शशो॑शुच॒द॒घम्।
 उ॒द्वना॑दु॒दकानी॑वापा॒स्मथस्य॒न्दता॑म॒घम्।
 अप॑ न॒शशो॑शुच॒द॒घम्।
 आ॒न॒न्दाय॑ प्रमो॒दाय॑ पुन॒रागा॑ऽ स्वान्गृ॒हान्।
 अप॑ न॒शशो॑शुच॒द॒घम्।
 न वै तत्र॑ प्रमी॒यते॑ गौर॒श्वः पुरु॑षः प॒शुः।
 यत्रे॑दं ब्रह्म॑ क्रि॒यते॑ परि॒धिर्जीव॑नाय॒ कमप॑ न॒शशो॑शुच॒द॒घम्॥ २६॥
 अ॒घम॑घं च॒त्वारि॑ च॥ ११॥

[[6-12-1]]

अप॑श्याम यु॒वति॑मा॒चर॑न्तीं मृ॒ताय॑ जी॒वां परि॑णीय॒मानाम्।
 अ॒न्धेन॑ या तम॑सा प्रावृ॒ताऽसि॑ प्राची॒मवा॑ची॒मव॑यन्नरि॒ष्ट्यै।
 मयै॑तां मा॒ऽस्तां भ्रि॑यमा॒णा दे॒वी स॒ती पि॑तृ॒लोकं॑ यदैषि॑।
 वि॒श्ववा॑रा नभ॑सा सं॒व्यय॑न्त्यु॒भौ नो॑ लो॒कौ प॑यसाऽऽवृ॒णीहि॑।
 रयि॑ष्ठा॒मग्निं॑ मधु॒मन्त॑मूर्मि॒णमूर्ज॑स्सन्तं त्वा प॑य॒सोप॑स॒सदे॑म।
 स॒ऽर॒य्या स॑मु॒ वर्च॑सा॒ सच॑स्वा नस्स्व॒स्तये॑।
 ये जी॒वा ये च॑ मृ॒ता ये जा॑ता ये च॒ जन्त्याः॑।
 तेभ्यो॑ घृ॒तस्य॑ धारयितुं मधु॒धारा॑ व्यु॒न्दती॑।
 मा॒ता रु॒द्राणां॑ दुहि॒ता वसू॑ना॒ऽस्वसा॑ऽऽदि॒त्याना॑म॒मृत॑स्य॒ नाभिः॑।
 प्र णु॑ वोचं॑ चि॒कितु॑षे जना॒य मा॑ गामना॒गाम॑दि॒तिं वधि॑ष्ट।
 पि॒बतू॑दकं॑ तृणा॒न्यत्तु॑।
 ओमु॑थ्सृ॒जत॑॥ २७॥
 वधि॑ष्ट द्वे च॑॥ १२॥

परे॑ यु॒वाऽसं॑ प्रवि॒द्वान्भु॑वनस्या॒भ्याव॑वृथ्स्वा॒जो भा॒गोऽयं॑ वै चतु॑श्चत्वारि॒शत॑।
 य ए॒तस्य॑ त्वत्पञ्च॑।

प्र केतुनेदं ते नाके सुपर्णमपीहि यौ ते ये युध्यन्ते तपसाऽश्मन्वती रेवतीस्सं रभध्वं
 सहस्रधारमष्टाविंशतिः ।
 यं ते यत्त उत्तिष्ठत इदं त उत्तिष्ठ प्रेह्यश्मन्यद्वा उद्वयमयं पञ्चविंशतिः ।
 आयातु त्रिंशत् ।
 वैश्वानरे तस्मिन्द्रप्स इममपेताहोभिर्युज्यन्तामघ्निया अदिते पारं व आप्यायस्व सप्तविंशतिः ।
 उत्तै गृहेऽक्षितिस्तेभ्यः पृथिवि षड्वीता परं मे शग्माः पृथिव्या अन्तरिक्षस्य द्वात्रिंशत् ।
 अपूपवानसौ दश शतं दश ।
 एतास्ते ते दिशस्सर्वा इदमश्मन्विंशतिः ।
 आरौहत तनुवै क्रूरं चकार पुनर्मृत्यवे मा नोऽनु गाद्ब्रह्म इमा नारीः परि त्रयोविंशतिः ।
 अप नस्सुक्षेत्रिया प्र यद्दन्दिष्ठः प्रयदग्नेः प्र यत्ते अग्ने त्वं हि द्विषस्स नस्सिन्धुमापः
 प्रवणादुद्वनादानन्दाय न वै तत्र चतुर्विंशतिः ।
 अपश्यामाऽऽवृणीहि द्वादश द्वादश ॥ १२ ॥

परे युवांसमायात्वेतास्ते सप्तविंशतिः ॥ २७ ॥

परेयुवांसमोमुथसृजत् ॥

[[6-0-0]]

सं त्वा सिञ्चामि यजुषा प्रजामायुर्धनं च ॥
 ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥